

Andrzej Wiśniewski

"Odpowiedzialność Państwa za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszy", J. Winiarz, Warszawa 1962 : [recenzja]

Palestra 6/7(55), 74

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

hasła, oraz szczegółowy skorowidz. Na końcu każdego działu znajduje się wykaz podstawowej literatury z tego zakresu.

Każde hasło zawiera także często liczne wskazania aktów prawnych, które regulują omawiane zagadnienia. Przy obfitej działalności prawodawczej naszego Państwa, zwłaszcza w zakresie prawa administracyjnego, zajdzie niewątpliwie konieczność wydawania do encyklopedii aneksów uaktualniających albo przygotowywania co pewien czas nowego uzupełnionego wydania.

J. Winiarz: *Odpowiedzialność Państwa za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszy. Wyd. Prawn. Warszawa 1962 r., s. 108.*

Ustawa z dnia 15 listopada 1956 r. o odpowiedzialności Państwa za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszów państwowych jest aktem trudnym do zrozumienia dla nieprawownika; zresztą również i prawnikom przysparza wiele trudności. Trudności te nasuwa przede wszystkim skomplikowana problematyka, jaką ustawa reguluje. Ustawa ta dotyczy bowiem: a) szkód wyrządzonych przez wydanie bezprawnego orzeczenia administracyjnego lub sądowego; b) szkód wyrządzonych przez działalność administracyjną nie będącą wydaniem orzeczenia; c) szkód wyrządzonych czynami niedozwolonymi. W zakresie tych różnorodnych szkód ustawa przyjmuje zasadę bezpośredniej odpowiedzialności Państwa w stosunku do poszkodowanego.

Już w kilka tygodni po wydaniu ustawy, która regulowała problem znajdujący się wówczas w centrum uwagi społeczeństwa, przygotowane zostało przez autora pierwsze wydanie omawianej pracy, przeznaczone przede wszystkim dla nieprawników. Wydanie to szybko się rozeszło, a sam problem, nie tracąc oczywiście na znaczeniu, stracił jednak na aktualności. W ciągu bowiem ostatnich lat usprawniło się funkcjonowanie wszystkich ogniw aparatu państwowego, a niesprawiedliwości tzw. okresu minionego zostały w przeważającej mierze naprawione. Jednakże duże znaczenie ustawy z 1956 r. polega na tym, że stanowi ona i nadal będzie stanowiła gwarancję praworządnego postępowania funkcjonariuszy państwowych oraz że daje ona każdemu obywatelowi rękojmię, iż skutki bezprawia, jakie mogłoby się w praktyce wydarzyć, zostaną usunięte tak dalece, jak będzie to tylko możliwe.

Obecne, nowe wydanie pracy zawiera rozważania znacznie poszerzone i pogłębione na podstawie bogatego już dorobku orzecznictwa i literatury. Autor nie zrezygnował jednak z przystępnej formy opracowania, które czyni książkę zrozumiałą i pożyteczną dla nieprawników.

Przedstawiając podstawowe zasady dotyczące odpowiedzialności Państwa, autor wyjaśnia, kto jest funkcjonariuszem państwowym, co oznacza określenia „szkoda” wyrządzona przez funkcjonariusza przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, co to jest „szkoda” w znaczeniu prawnym, jak ustalać wysokość odszkodowania. Omawia także podstawowe zasady prawa, które stosuje się do odpowiedzialności Państwa, oraz związek przyczynowy między szkodą a obowiązkiem jej naprawienia.

Dalsze wywody dotyczą odpowiedzialności za uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia albo śmierć żywiciela, odpowiedzialności Państwa za orzeczenia i zarządzenia, terminu, w jakim można dochodzić skutecznie uprawnień przyznanych przez ustawę, oraz sposobu, w jaki poszkodowany może dochodzić naprawienia szkody.

W osobnym rozdziale omówiona jest odpowiedzialność Państwa za szkody wyrządzone na skutek niesłusznego pozbawienia wolności.